

Zarządzenie nr 216/XVI R/2023

Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

z dnia 22 grudnia 2023 r.

w sprawie wprowadzenia rekomendacji dotyczących działań na rzecz zwiększania dostępności Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu dla osób ze szczególnymi potrzebami

Na podstawie art. 23 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.) w związku z art. 24 i 27 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169), a także art. 4 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2240) zarządza się, co następuje:

§ 1

Przedmiot regulacji

Niniejsze zarządzenie określa rekomendacje służące zapewnianiu dostępności Uniwersytetu Medycznego dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.

§ 2

Objaśnienie pojęć

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) dostępność to właściwość środowiska fizycznego (w tym infrastruktury), usług, technologii, systemów informacyjno-komunikacyjnych, innych produktów, transportu i tym podobne pozwalająca osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, na korzystanie z nich na zasadzie równości z innymi osobami;
- 2) dostęp alternatywny polega w szczególności na:
 - a) zapewnieniu osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcia innej osoby,
 - b) zapewnieniu osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcia technicznego (w tym również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii) lub
 - c) wprowadzeniu takiej organizacji uczelni, która umożliwi realizację potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w niezbędnym zakresie dla tych osób;
- 3) osoba z niepełnosprawnością to osoba, która ma długotrwale naruszoną sprawność: fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może w połączeniu z

różnymi barierami utrudniać jej pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami;

- 4) osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, by uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami; szczególne potrzeby mogą wynikać lub dotyczyć między innymi: stanu zdrowia, w tym niepełnosprawności, płci i tożsamości płciowej, rasy, pochodzenia etnicznego, narodowości, religii, wyznania, kultury, światopoglądu, wieku i orientacji seksualnej;
- 5) uniwersalne projektowanie to projektowanie: produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania;
- 6) racjonalne usprawnienia to konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, w celu zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.

§ 3

Istota dostępności

1. Misją Uniwersytetu Medycznego jest prowadzenie najwyższej jakości kształcenia, działalności naukowej oraz wychowywanie młodego pokolenia w duchu demokracji, szacunku dla niezbywalnych praw człowieka, humanizmu oraz tolerancji.
2. Uniwersytet Medyczny uznaje, że dostępność jest warunkiem koniecznym pełnego i równego udziału wszystkich osób w społeczeństwie. Tworzenie optymalnych warunków kształcenia, badań naukowych i twórczości artystycznej, a także zatrudnienia z uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami jest kluczowe dla realizacji konstytucyjnie zagwarantowanych praw i wolności każdego człowieka oraz przyczynia się do zwiększenia dorobku cywilizacyjnego.
3. Uniwersytet Medyczny dąży do zapewnienia każdemu możliwości pełnego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności na zasadach równości. Obejmuje to prawo do edukacji, prawo do prowadzenia badań naukowych, prawo do zatrudnienia, a także prawo do pełnego uczestnictwa w życiu społeczności akademickiej. Swoje cele w tym zakresie realizuje w szczególności poprzez:

- 1) włączający system kształcenia,
 - 2) zapewnienie równych szans,
 - 3) przeciwdziałanie jakimkolwiek przejawom dyskryminacji kogokolwiek ze względu na szczególne potrzeby,
 - 4) kształtowanie najwyższych postaw moralnych i zachowań wśród członków społeczności akademickiej z poszanowaniem różnorodności potrzeb ludzkich.
4. Uniwersytet Medyczny uznaje stałe podnoszenie poziomu dostępności za kluczowy element jego misji w systemie szkolnictwa wyższego i nauki. Dostępność jest postrzegana jako proces, który wymaga ciągłego dostosowywania działań i monitorowania, aby utrzymać jej wysoki standard.
5. Uniwersytet Medyczny ma świadomość, że przeciwdziałanie występowaniu barier w środowisku akademickim wymaga podjęcia systemowych rozwiązań obejmujących w szczególności dostosowania struktur uczelni, strategii jej działania, zasobów, podejść, metod nauczania oraz prowadzenia działalności badawczej.

§ 4

Zadania i obszary działań

1. Głównym celem niniejszych rekomendacji jest zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami warunków do pełnego uczestnictwa w życiu Uczelni i jej społeczności akademickiej, w tym w ramach: przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształcenia, prowadzenia działalności naukowej, udziału w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, zatrudnieniu.
2. Uniwersytet Medyczny zobowiązuje się do podejmowania kompleksowych działań na rzecz ciągłego podnoszenia poziomu swej dostępności w możliwie najszerszym zakresie zgodnie z zasadami określonymi w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169 ze zm.). W szczególności Uniwersytet Medyczny daje gwarancje, że wszystkie planowane i realizowane inwestycje będą uwzględniały wymogi dostępności i w tym celu zakładane jest ścisłe współdziałanie ze specjalistami z tego zakresu.
3. Uczelnia będzie podejmować starania w celu pozyskania środków na realizację działań na rzecz poprawy dostępności i w tym celu zobowiązuje się na bieżąco monitorować dostępne źródła finansowania.
4. Działania na rzecz dostępności Uniwersytetu Medycznego skierowane są w szczególności do:

- 1) osób kandydujących na studia, do szkoły doktorskiej i innych form kształcenia,
 - 2) studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych i innych form kształcenia,
 - 3) pracowników Uczelni.
5. Działania na rzecz zwiększania poziomu dostępności dotyczą w szczególności następujących 6 obszarów:
- 1) struktury organizacyjnej uczelni,
 - 2) architektury,
 - 3) technologii wspierających,
 - 4) procedur,
 - 5) wsparcia edukacyjnego oraz
 - 6) szkoleń podnoszących wiedzę i świadomość społeczności akademickiej w obszarze niepełnosprawności, szczególnych potrzeb oraz dostępności.

§ 5

Zasady

1. Działania Uniwersytetu Medycznego w zakresie zapewniania dostępności służą realizacji następujących praw szczegółowych osób ze szczególnymi potrzebami:
 - 1) prawa do nauki i kształcenia, które obejmuje stwarzanie przez Uczelnię warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej;
 - 2) prawa do prowadzenia badań naukowych, które obejmuje w szczególności zapewnienie pełnego udziału w prowadzeniu działalności naukowej na zasadzie równości;
 - 3) prawa do zatrudnienia, które obejmuje w szczególności zapewnienie pełnego dostępu do zatrudnienia, sprawiedliwych i korzystnych warunków pracy, w tym wynagradzania, równych szans w zakresie awansu zawodowego, bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, na zasadzie równości;
 - 4) prawa do pełnego udziału w życiu społeczności akademickiej, które obejmuje zapewnienie możliwości efektywnego uczestnictwa we wszystkich sferach życia Uniwersytetu Medycznego, w tym w obszarze kształcenia, badań naukowych, organizacji studenckich i doktoranckich, działalności kulturalnej, sportowej oraz w zakresie możliwości korzystania z infrastruktury nieedukacyjnej i socjalnej;

- 5) prawa osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie współpracy z Uniwersytetem Medycznym w procesie włączania ich w życie społeczności akademickiej;
 - 6) prawa do rzetelnej informacji na temat systemu oferowanego wsparcia, które sprowadza się do otrzymania kompleksowej i pełnej informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia, obowiązujących w tym zakresie procedur postępowania i wymogów, konsekwencji niezachowania procedur;
 - 7) prawa do utrzymania ciągłości i jakości wsparcia, które oznacza zapewnienie przez uczelnię kontynuacji wsparcia, co najmniej na poziomie ustalonym w Zarządzeniu nr 196/XVI R/2022 Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu z dnia 14 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia w życie „Regulaminu wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami w Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu” (o ile nie odpadły przesłanki wsparcia); prawo nie dotyczy kwot wypłacanych stypendiów;
 - 8) prawa do prywatności, które dotyczy w szczególności poszanowania prawa do nieujawniania informacji na temat stanu zdrowia lub szczególnych potrzeb.
2. Uniwersytet Medyczny swoje działania wspierające kierowane do osób ze szczególnymi potrzebami opiera na następujących zasadach:
- 1) podmiotowości i samostanowienia - oznacza uwzględnienie autonomii i uznanie, że każdy człowiek jest samodzielną jednostką mającą prawo do podejmowania własnych decyzji i ponoszenia za nie odpowiedzialności;
 - 2) niedyskryminacji i równość wobec prawa – to uznanie, że każdy człowiek jest równy wobec prawa i zasługuje na jednakową ochronę prawną niezależnie od niepełnosprawności, płci, wykształcenia lub innych czynników, o których mowa w powszechnie obowiązujących przepisach prawa;
 - 3) indywidualizacji wsparcia - oznacza dostosowanie form i zakresu wsparcia do indywidualnych potrzeb danej osoby, wynikających z jej aktualnej sytuacji, w szczególności zdrowotnej, z uwzględnieniem specyfiki zadań Uniwersytetu Medycznego, w których dana osoba uczestniczy;
 - 4) rozwijania potencjału osoby, w związku z realizowanym przez nią procesem kształcenia, działalnością naukową, a w przypadku pracowników uczelni w związku z wykonywaną pracą - oznacza dobór takich adaptacji, które pozwalają nabywać wiedzę, rozwijać praktyczne umiejętności, prowadzić badania przy pełnym wykorzystaniu możliwości tej osoby;

- 5) racjonalności dostosowania – oznacza proponowanie wsparcia racjonalnego ekonomicznie, lecz skutecznie wyrównującego szanse oraz gwarantującego zachowanie standardu akademickiego;
 - 6) utrzymania standardu akademickiego - oznacza zapewnienie wsparcia, które jednocześnie umożliwi utrzymanie kryteriów merytorycznych obowiązujących wszystkich, w szczególności studentów i doktorantów;
 - 7) stosowania adaptacji najbliższych standardowemu przebiegowi zajęć – oznacza dobór adaptacji, które nie mają charakteru przywileju, ale w sposób racjonalny wyrównują szanse w zakresie możliwości realizacji procesu kształcenia uznanego za optymalny na danych zajęciach;
 - 8) równych praw i obowiązków – oznacza dbałość nie tylko o realizowanie równych praw, ale również egzekwowanie (dzięki zapewnieniu tych praw) wypełniania obowiązków na takim samym poziomie przez wszystkich.
3. Opisane wyżej reguły stanowią wytyczne dla wszystkich inicjatyw i działań, które mają wpływ na codzienne funkcjonowanie osób o szczególnych potrzebach.

§ 6

Mechanizmy zapewnienia dostępności

1. Zapewnianie dostępności Uniwersytetu Medycznego będzie następowało poprzez stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień.
2. Uniwersytet Medyczny dąży do zapewniania dostępności w pierwszej kolejności z uwzględnieniem uniwersalnego projektowania. Jeśli nie jest to możliwe stosowane są racjonalne usprawnienia.
3. Uczelnia w ramach zapewniania dostępności zobowiązuje się także do:
 - 1) podejmowania odpowiednich środków w celu rozpoznawania, eliminacji i zapobiegania powstawaniu barier uniemożliwiających lub utrudniających osobom ze szczególnymi potrzebami pełny udział we wszelkich formach aktywności społeczności akademickiej,
 - 2) uwzględniania potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w planowanej i prowadzonej przez siebie działalności.
4. Dostęp alternatywny będzie stosowany jedynie w indywidualnych, wyjątkowych przypadkach, jeżeli uczelnia nie będzie w stanie, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, zapewnić dostępności poprzez uniwersalne projektowanie lub racjonalne usprawnienia.

§ 7

Postanowienia końcowe

Niniejsze zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Z upoważnienia Rektora
Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu
Prorektor ds. Nauki

prof. dr hab. Piotr Dzięgiel

Otrzymują:
według rozdzielnika
MC